

Сарајево, 09.05.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 02.05.2022. – 06.05.2022.**

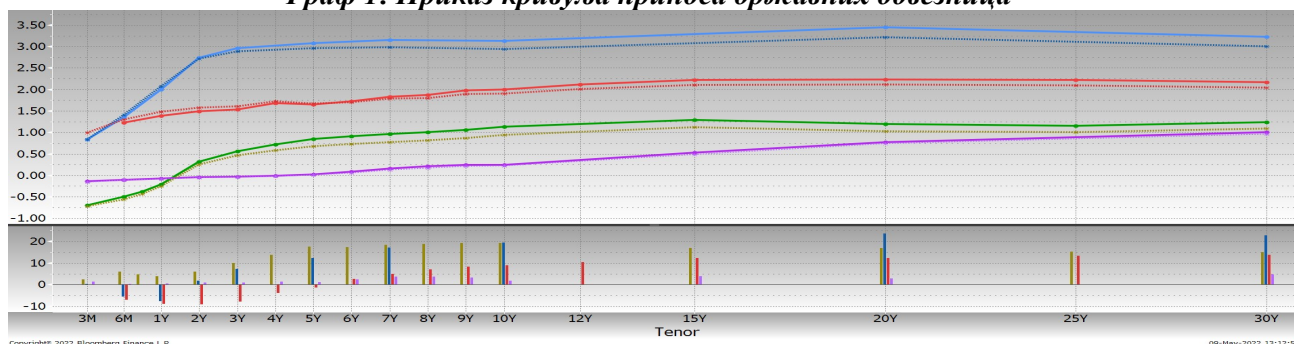
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	29.4.22	6.5.22	29.4.22	6.5.22	29.4.22	6.5.22	29.4.22	6.5.22
2 године	0,26	0,32	2,71	2,73	1,59	1,51	-0,05	-0,04
5 година	0,68	0,85	2,95	3,08	1,67	1,66	0,02	0,03
10 година	0,94	1,13	2,93	3,13	1,91	2,00	0,23	0,24

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	29.4.22	-	6.5.22
3 мјесеца	-0,696	-	-0,668
6 мјесеци	-0,559	-	-0,500
1 година	-0,226	-	-0,183

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 06.05.2022. године (пуне линије) и 29.04.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Усљед очекиваног саопштења FOMC-а, као и изјава званичника ЕЦБ-а о могућностима повећања каматних стопа у еврозони, приноси обвезница еврозоне су биљежили раст током прошле седмице. У односу на претходну седмицу приноси њемачких обвезница су повећани између 6 и 19 базних поена, док је раст приноса италијанских обвезница био додатно изражен те је износио између 33 и 38 базних поена. Највеће промјене су забиљежене на крајњем дијелу криве приноса.

Члан ИВ ЕЦБ Schnabel је изјавила да је потребно спријечити да висока инфлација постане укоријењена у очекивањима, те да сам разговор више није довољан и да они (ЕЦБ) морају да реагују. Додала је да, према тренутним подацима, а све зависи од података, вјерује да ће ЕЦБ бити у стању да обустави нето куповине обвезница путем АРР програма крајем јуна, а да је из садашње перспективе, према њеном мишљењу, могуће повећање каматних стопа у јулу. Још једном је поновила да се, у сваком случају, прво повећање каматних стопа неће десити прије окончања програма куповина обвезница, на шта се већ раније обавезало. Члан ИВ ЕЦБ Panetta је изјавио да би ЕЦБ могла обуставити циклус негативних каматних стопа након што одлучи када да обустави програм куповина обвезница у трећем кварталу, али да сматра да не треба повећавати каматне стопе у јулу. Додао је да би, што се тиче каматних стопа, било неопрезно реаговати прије него што буду доступни економски подаци за други квартал. Истакао је да је економска експанзија скоро

зауостављена у еврозони и да је суочена са додатним „високим трошковима“ док се креатори монетарне политике боре са рекордном инфлацијом. Члан УВ ЕЦБ Centeno је изјавио да је стагнација могући сценарио за еврозону и „да је то сценарио који треба да буде на нашем столу“. Главни економиста Lane је изјавио да се ЕЦБ припрема за низ повећања каматних стопа која ће референтну каматну стопу довести у позитивну територију, али да је путања коју ће подузети важнија од тачног датума првог повећања каматних стопа. Према извјештају ЕУ скоро 60% европских компанија је смањило прогнозиране нивое прихода за ову годину, док је једна трећина компанија смањила број радника због нулте политике Ковид19 која се примјењује у Кини. Крајем седмице предсједник Deutsche Bundesbank Nagel је у својој изјави подстакао ЕЦБ да започне повећање каматних стопа како се „прозор могућности сужава“. Његов колега из Француске De Galhau је изјавио да би до повећања каматних стопа на ниво изнад 0% могло доћи у овој години, као и да би нето куповине обвезница требало обуставити до краја јуна. Још директнији био је Holzmann из Аустрије који је изјавио да би ЕЦБ требало да расправља о повећању каматних стопа на сједници у јуну, те да је могуће и да се тада одлучи за једно повећање. Члан ИВ ЕЦБ Schnabel је изјавила да би повећања каматних стопа могла бити потребна како би потрошачи задржали повјерење у њихове (ЕЦБ-ове) могућности борбе против инфлације.

Европска комисија је половином седмице објавила да ЕУ планира да уведе ембарго на увоз нафте из Русије током наредних 6 мјесеци, те рефинираног горива до краја текуће године, као дио шесте рунде санкција овој земљи. Званична одлука још увијек није донесена.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	МАР	36,3%	36,8%	31,5%
2.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	МАР	1,8%	0,8%	5,2%
3.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	МАР	-0,5%	-5,4%	6,8%
4.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	МАР	-	5,6%	4,6%
5.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	АПР	55,8	55,8	54,9
6.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	АПР	108,0	105,0	106,7
7.	Стопа незапослености – ЕЗ	МАР	6,8%	6,8%	6,9%
8.	Стопа незапослености – Њемачка	АПР	5,0%	5,0%	5,0%
9.	Стопа незапослености – Финска	МАР	-	7,0%	6,7%
10.	Стопа незапослености – Италија	МАР	8,4%	8,3%	8,5%
11.	Стопа незапослености – Ирска	АПР	-	4,8%	5,1%
12.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	АПР	-74,0	-86,3	-2,9
13.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	МАР	10,0	9,7	11,0
14.	Фабричке поруцбине – Њемачка (Г/Г)	МАР	-0,7%	-3,1%	4,3%
15.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	МАР	-0,4%	-3,5%	3,1%
16.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	МАР	2,8%	0,1%	2,8%
17.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	МАР	1,4%	0,1%	2,1%
18.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	МАР	-	1,5%	2,9%

САД

Протекле седмице је одржана сједница FOMC-а на којој је донесена одлука о повећању референтне каматне стопе за 50 базних поена (распон 0,75%-1,00%), што је уједно и највеће повећање од 2000. године, а што је било у складу са очекивањима. Такође, донесена је одлука о смањењу билансне суме Феда почевши од 1. јуна. Предсједник Феда Powell је изјавио да је инфлација превисока, те да креатори монетарне политике разумију потешкоће које иста узрокује. „Крећемо експедитивно како бисмо је спустили“, изјавио је Powell на конференцији за медије, након сједнице Феда. Powell је истакао да је Фед снажно предан враћању стабилности цијена, те је додао да ће се и на идућим сједницама разматрати повећање камата за 50 базних поена, али да се повећање од 75 базних поена тренутно не разматра. Ипак, Powell очекује да ће се инфлација вратити на циљани ниво од 2% и да ће тржиште рада остати снажно. Редуцирање билансне суме почеће са мјесечним износима од 47,5 милијарди USD у току наредна три мјесеца, након чега ће се

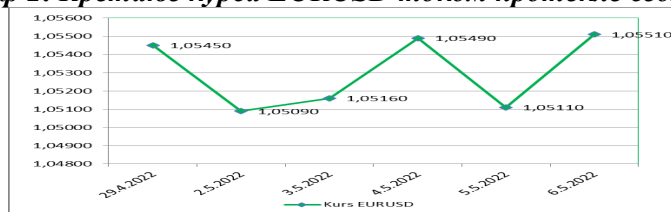
исти повећати на 95 милијарди USD мјесечно. Приноси на америчке државне обвезнице су забиљежили раст, који је више био изражен на крајњем дијелу криве приноса.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	АПР	3,5%	3,6%	3,6%
2.	Промена запослених нефармерски сектор	АПР	380.000	428.000	428.000
3.	Промена запослених приватни сектор	АПР	390.000	406.000	424.000
4.	Промена запослених прерађивачки сектор	АПР	35.000	55.000	43.000
5.	Фабричке поруџбине	МАР	1,2%	2,2%	0,1%
6.	Поруџбине трајних добара F	МАР	0,8%	1,1%	-1,7%
7.	Трговински биланс (у млрд USD)	МАР	-107,1	-109,8	-89,8
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	30. АПР	180.000	200.000	181.000
9.	Континуирани захтјеви незапоселних за помоћ	23. МАР	1.400.000	1.384.000	1.403.000
10.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	МАР	6,7%	6,6%	6,3%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0545 на ниво од 1,0551.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице одржан је састанак MPC ВоЕ на којем је донесена одлука да се референтна каматна стопа повећа за 25 базних поена, на 1%, што је највећи ниво референтне каматне стопе у посљедњих 13 година. Ова одлука је била очекивана. MPC је одлуку донио гласањем 6:3, док су неки чланови, који нису подржали ову одлуку, изразили интерес за повећање референтне каматне стопе за 50 базних поена. Након одржане сједнице ВоЕ је упозорила да би економски раст могао оштро да успори упркос ризицима раста инфлације, што је протумачено као могућност да на наредним састанцима можда неће бити гласања за даље повећање референтне каматне стопе. ВоЕ очекује да ће инфлација, која је у марту повећана на 7%, ове јесени достићи ниво од 10,25%, што би био највиши ниво у посљедњих 40 година. Такође, процијењено је да би сузбијање инфлације могло проузроковати раст незапослености на 5,5% са садашњих 3,8%. Раст референтне каматне стопе представља четврто повећање ове стопе од децембра и уједно је најбржи раст каматних стопа у посљедњих 25 година, а долази као покушај сузбијања инфлације. Гувернер ВоЕ Bailey је истакао да ове одлуке представљају узан пут за контролу инфлације и избјегавање рецесије. Прошлог мјесеца је Bailey већ истакао да се креатори монетарне политике већ крећу „веома чврстом линијом“ како би усмјерили пету свјетску економију кроз глобални постпандемијски талас инфлације који је погоршан инвазијом Русије на Украјину. Министар финансија Sunak сада је под притиском својих колега да имплементира радикално смањење пореза након што је ВоЕ упозорила да би економија могла утонати у рецесију током наредне године.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор F	АПР	55,3	55,8	55,2
2.	PMI услужни сектор F	АПР	58,3	58,9	62,6
3.	PMI композитни индекс F	АПР	57,6	58,2	60,9
4.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	МАР	1,3	1,3	1,6

5.	Одобрени хипотекарни кредити	МАР	70.000	70.700	71.000
6.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	МАР	-	5,4%	6,0%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, као и у односу USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,83878 на ниво од 0,85527 (највиши ниво од децембра прошле године), док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2574 на ниво од 1,2348.

ЈАПАН

Већи дио протекле седмице финансијско тржиште у Јапану је било затворено због празника. Производна активност у Јапану се повећала у априлу споријим темпом у односу на претходни мјесец, јер су прекиди у ланцима снабдијевања и строги lockdown у Кини због Ковид19 утицали негативно на потражњу у иностранству. Активности у производном сектору су помогле да се одржи отпорност производње, укупних поруцбина и оптимизма, чак и када су произвођачи постајали све опрезнији због сталних притисака на растуће цијене због рата у Украјини, логистичких застоја и глобалних економских очекивања. Крајем прошле седмице су објављени подаци о стопи инфлације у Токију, која је забиљежила највиши ниво од октобра 2014. године, док је темељна инфлација повећана на највиши ниво од марта 2015. године. Изазов за премијера Kishida је да реализује адекватну подјелу буџетских средстава с обзиром на то да су реалне зараде, прилагођене за инфлацију, у марту смањење за 0,2% на годишњем нивоу, док су номиналне зараде повећане за 1,2%. Економски аналитичари су очекивали раст номиналних зарада од 0,9%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор F	АПР	53,4	53,5	54,1
2.	Повјерење потрошача	АПР	34,2	33,0	32,8
3.	Монетарна база (Г/Г)	АПР	-	6,6%	7,9%
4.	Стопа инфлације – Токио	АПР	2,3%	2,5%	1,3%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 136,95 на ниво од 137,71. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 129,70 на ниво од 130,56.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 104,69 USD (99,28 EUR).

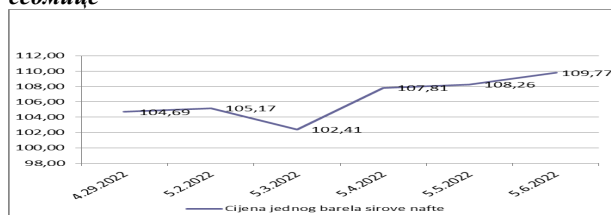
Почетком седмице цијена нафте није биљежила значајне промјене под утицајем слабијег економског раста у Кини, највећем увознику нафте, што је засјенило страхове да би снабдијевање могло бити смањено потенцијалном забраном ЕУ на увоз нафте из Русије. У оваквим околностима цијена нафте је флукуирала око 105 USD по барелу. У уторак цијена је благо смањена под утицајем забринутости око пролонгираног lockdowna у Кини, који је имао већи утицај на цијену, него могућа забрана увоза нафте из Русије у ЕУ због активности везаних за Украјину.

Од средине седмице цијена нафте биљежи постепени раст након што је ЕУ, највећи трговински блок, изнијела планове за постепено укидање увоза нафте из Русије, што је имало снажнији утицај на цијену него неизвјесност око тражње за нафтом из Кине која се и даље налази у lockdownu због ширења пандемије. До краја седмице цијена је била под утицајем ових одлука.

ОПЕС+ је донио одлуку да се у наредном мјесецу настави постепено повећање обима понуде од 432.000 барела дневно. Ова групација се осврнула на ситуацију у Кини, те је истакнуто да је овај прилично умјерени корак био неопходан због проблема у вези са пандемијом која се у овој земљи развија. ЕУ за сада не може рачунати на чланице ОПЕС-а да компензују мању понуду нафте из Русије. Лидери земаља чланица Г7 обавезали су се крајем седмице да ће забранити увоз руске нафте као одговор на ратне активности председника Путина у Украјини.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 109,77 USD (104,04 EUR), те је на седмичном нивоу забиљежен раст од 4,85%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.896,93 USD (1.798,89 EUR).

Почетком седмице цијена злата је смањена, углавном под утицајем јачања USD, али и због очекивања резултата састанка FOMC-а на којем се расправљало о промјени монетарне политике, при чему су инвеститори очекивали раст каматне стопе за 50 базних поена и евентуално указивање на раст од 75 базних поена на наредном састанку. На састанку је донесена одлука да се референтна каматна стопа повећа за 50 базних поена (распон 0,75%-1,00%), што је уједно и највеће повећање од 2000. године, а што је било у складу са очекивањима. Такође, донесена је одлука о смањењу билансне суме Феда почевши од 1. јуна. Цијена злата је повећана након што је председник Феда Powell истакао да се није активно разматрало повећање каматне стопе за 75 базних поена, те је током трговања у четвртак поново пробила ниво од 1.900 USD по унци. Крајем седмице цијена злата је биљежила благи раст. Инвеститори изражавају забринутост због растуће инфлације што је утицало да се цијена злата одржи на вишим нивоима. Такође, на цијену злата утицај имају и изјаве званичника FOMC-а, који су сада мање агресивни везано за питање даљег раста каматних стопа.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.883,81 USD (1.785,43 EUR). На седмичном нивоу је смањена за 0,69%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

